

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Márially-ház), a hová a lap megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy órára	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Politikai levél.

Budapest, febr. 11.

A miniszterelnököknek a nemzetiségi kérdéssről mondott nagy parlamenti beszéde képezi még a diskusszió tárgyát a politikai körökben.

Kivéve az Eötvös frakciót és a Bánffy lovagokat, pártkülömbőség nélkül mindenki elismeri, hogy Széll Kálmán kijelentései és elvi álláspontja a nemzetiségi kérdésben az egész magyar nemzet által helyeseltetni fog s maguk a nemzetiségek is a legnagyobb készséggel acceptálhatják a maguk részéről is.

Széll Kálmán férfiasan, nyíltan lépett ki nemzetiségi politikájával, nem, mint a „Bukott”, a kinek egész nemzetiségi politikája e szóban kulminált: erőszak.

Mily különbség Bánffy és Széll között?

Mig Bánffy mindjárt kormányra jutása után egy egész külön osztályt rendezett be a nemzetiségek szemmel tartására, addig Széll első dolga volt azt eltorzítani, mert a spiczi, legyen az bár politikai is, utálatos egy teremtmény.

Mig Bánffy folyton adta az erélyest, bár alatta kaptak legerősebben vérszemre a nemzetiségek, Széll Kálmán azt mondja: „Szerintem erély és erőszak nem ugyanaz, mert minden erély, mihelyt nincs helyén, erőszak és én azt tartom, hogy az urbanus modor, a kíméletes, tapintatos modor, a mely azonban elvekben nem tranzi-gál és engedékenységet nem mutat, nem félénkség és nem gyengeség. Az igazi erő nyugalommal párosul mindig.

Sőt azt tartom, hogy annak az erélynek applikálása ott, mikor az nem szükséges, izgatottságra, nyugtalanságra mutat, a melyre a magyar államnak nincsen szüksége és idegessé és nyugtalanná tesz különösen bennünket, pedig nyugodtnak kell maradnunk, hogy egymást megértsük a hazának javára.”

Érdekesen írja a Magyarország: „Bánffy összeszedett a miniszterelnökségi kosarakból mindenféle eldobott írka-firkákat és azokból kovácsolt vádpontokat Széll ellen. A nemzetiségi dolgokat használta fel, a mihez minden magyar ember csak rendkívüli tartózkodással nyul, de neki az mindegy; azt gondolta, hogy ezekkel is lehet talán zavart csinálni.

A hét végén bekövetkezett felsülés általános hahotát idézett elő. — A hólyag felpukkant — mondogatták a képviselőházban és nem volt a ki derült-séggel ne fogadta volna Bánffynek ezt a kudarczsal végződött erőlködését. A nemzetiségi kérdésben az egész nemzet együtt érez, az sohasem volt és sohasem lesz pártkérdés. Mindenki elítélte a Bánffy-féle durvaságot és erőszakot, tiszteletet követel mindenki az államnak és törvénynek, de a yers erőszak sem ott, sem másutt nem használ. Az csak ellenszenvet és visszatétést szül.

Most különben, mikor közeledik az idő, hogy az Ausztriával fennálló közjogi viszonyokat véglegesen rendezzük, minden figyelmünket erre a kérdésre kell irányozni. Ausztriában forognak az állapotok, nekünk nem szabad készületlenül állani, hanem meg kell védelmeznünk törvényes jogainkat. Bánffynek tendenciózusan akarják ezekről a kérdésekről elterelni a közfigyelmet.

Bánffinak nyílt fellépése Széllt is határozottabb eljárásra készíteti. Politikai körökben azt hiszik, hogy áig egy hónap lefolyása alatt a régen várt változás meglesz. Horánszky miniszter-sége ugyan már rég „befejezett dolog”, de hát még ennél is több lesz nem-sokára vagyis tényleg meglesz. A Tiszák még mindig kézzel-lábbal dolgoznak ellene, de a dolog egyszerűen — nem tőlük függ. Szilágyi — mondják — hogy csakugyan duzzog, hír szerint a Tiszák egészen felhecczelték Horánszky minisztersége ellen Szilágyi

szellemi részét

azonban sokkal kevésbé kapható a Tiszák hatalmi politikája számára, mint azt önmaguk hirdetik. Szilágyi nem szolgál klikkeket, hanem az eddigi sivár helyzetből becsületes kibontakozást keres.

Bánffy durva fellépése a legnagyobb visszataszítást a szabadelvű pártban keltette. Konstatálni lehet, hogy a párt legnagyobb része minden tartózkodás nélkül csatlakozott Széllhez. Tegnap este az értekezleten olyan zajos volt a tüntetés Széll mellett, hogy Bánffy hívei egész konsternálódtak. Alig vannak ma már többen 10—11-nél. Zeyk, Feilitzsch, Aidinger tartoznak a pronomszozottabbak közé, egyik vezetőjük Szemere Atila, a ki Bánffy lapjának is szellemi vezetője.

Rendkívül lázas érdeklődéssel néznek a párt tagjai a választások elé, a melyet már mindenki kíván, hogy a helyzet tisztáztassék. A beavatottak véleménye szerint: a választások októberben meglesznek.

Erre mutat az is, hogy már számíthatják, ki hol lép fel? Gajári állítólag kijelentette, hogy Csongrádon nem lép fel.

Igen különböző kommentárokat fűznek Kállay Benjámin legutóbbi bpesti látogatásához. Különösen a cseh-nemet békéltető tárgyalások megrekedésével és a gazdasági kiegyezéssel hozták összeköttetésbe.

Illetékes helyen azonban mind-ezekről mit sem tudnak, mert a közös pénzügyminiszter csak a boszniai vasutak ügyében tárgyalt az illetékes faktó-rokkal.

Az, hogy Szilágyi Dezsőt meglátogatta, semmi politikai háttérrel nem bír.

Politikai hírek.

Az országgyűlési szabadelvű párt Podmaniczky Frigyes elnöke alatt értekezletet tartott, melynek napirendjére az ugynevezett kisebb költségvetési fejezetek s a belügytárcza költségvetése voltak kitűzve.

A napirend előtt felszólt Apponyi Albert gróf s javaslatba hozta, hogy a párt fejezze ki elismerését és köszönetét azért a meleg hazafiságtól és mely bölcseségtől áthatott beszédért, melyben a miniszterelnök ma a ház ülésében kifejtette a nemzetiségi kérdésben a magyar nemzeti politikának mindenkor állandóan követendő alapelveit. (Hosszantartó általános helyeslés és lelkes éljenzés.)

Elnök kijelenti, hogy a pártértekezlet egyhangu határozattal magáévá tette Apponyi gr. javaslatát.

Széll Kálmán miniszterelnök mélyen megindulva átérzi eme szavaknak s azok megnyilvánult visszhangjának a súlyát és Soha meg nem szűnő köszönettel és hálával tölti el ez őt a párt és annak tagjai iránt. Nagy öröme, hogy egy fontos és kegyes kérdésben sikerült a párt osztatlan helyeslésével találkozni. Ez a legnagyobb jutalom, a mely érthető; ebből merít erőt sok fáradsággal járó munkálkodásra ama feladatokhoz, melyek előtte állanak. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Az értekezlet ezután tárgyalás alá vette s minden vita nélkül elfogadta a kisebb költségvetési fejezeteket (előadó Szabó Imre) s a belügyi tárcza költségvetését (előadó Gajári Ödön.) Ezzel az értekezlet véget ért.

A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferenc elnöke alatt ülést tartott, a melyen Kabós Ferenc előadása mellett elintézte Kubik Béla (párba) miatti kiszabott büntetés végrehajtása) Olaj Lajos és Meszlényi Pál (párba) vétsége), Bartha Miklós (becsületsértés) és Várossy Gyula (gondatlanságból okozott súlyos testi sértés) mentelmi ügyeit, melyekben a mentelmi jog felfüggesztésének javaslatát határozta el. Tárgyaltak tovább a bizottság Somssich Andor (kazánrendőri kihágás) és Fiáth Miklós br. mentelmi ügyeit, a melyekre nézve nem javasolja a bizottság a mentelmi jog felfüggesztését, minthogy az illető bírósági megkeresések nem voltak kellőleg felszerelve. Bartha Miklós második mentelmi ügyében (sajtó útján elkövetett becsületsértés) a bizottság zaklatást látván, szintén nem javasolja a mentelmi jog felfüggesztését. Hock János mentelmi ügyének a tárgyalását (rendőri közeg tetleges bántalmazása) a tegnapi ülésről elhalasztotta a bizottság.

A csehek követelése. A cseh-nemet egyezkedő konferencia cseh osztálya valamennyi csehszlovák képviselő jelenlétében ma délelőtti 10 órakor tartotta második ülés-

sét Körber miniszterelnök elnöklésével. Ságasser osztályfőnök behatóan ismertette a kormány álláspontját a cseh tartománygyűlési választási rend reformja kérdésében. Fej-tegetéseiből és az azután megindult vitából, melyben a konferenciának csaknem valamennyi tagja résztvett, a következő hat pont domborodott ki:

1. A szavazólapok összeolvasztásának módosítása a nem hitbizományi nagybirtokosság választásainál.
2. A városok, a falvak és a kereskedelmi kamarák tartománygyűlési mandátumainak szaporítása.
3. Közvetetlen választás a falvak választókerületeiben, valamint a cenzus leszállítása.
4. Általános választóköztály alakítása.
5. Választókerületi alakítása.
6. Vétő-kuriák alakítása.

Enek a hat pontnak a tanulmányozására tíz tagu albizottságot küldtek ki. A cseh osztály legközelebbi ülése kedden délután lesz. Az albizottság ugyanaz nap délelőtti 10 órakor ül össze.

A háború.

A harmadik vereség.

Az angol hadak csufos vereséget szenvedtek immáron harmadik nagy hadműveletükkel s ezt a harmadik vereséget súlyosbítja az, hogy két harczterén egyszerre történt a katasztrófa. Bullernek a Tugelán való harmadik átvonulása után nem érkezett hír, nem pedig azért, mert az angol hadügyminiszteriumban az újabb vereségről szóló táviratokat nem adták ki, hogy ez által a parlament tárgyalások békés lefolyását és lelkes hangulatát biztosítsák. Most azonban már nem lehet tagadni azt a nyilvánvaló tényt, hogy Buller, aki a Ladysmithhez vezető út kulcsát kereste s állítólag meg is találta — kegyetlen csatározások után **2500 embernyi veszteséggel kénytelen volt újból visszavonulni a Tugela déli partjára.**

Ugyanezzel a kérdéssel egyidejűleg érkezik a Macdonald tábornok visszavonulása nak híre, ki a nyugati harczterén Kimberley felszabadítását kísérlette meg. Macdonald eme missziójában már Roberts tábornagy és Kitchener szírdár tervéi szerint jart el s midőn a Modder-Rivertől elindult, a czél nemcsak Kimberley felszabadítása volt, hanem az is, hogy a felszabadítás után Macdonald betör Oranje szabaddalamba s ezzel lekötve a burok nyugati haderejét, Buller meg a keleti hadsereget, Roberts nagy hadseregével Colesbergen át nyugodtan törhetett volna be Oranjen át Transvába, illetve Pretoriába.

Ez a terv szépen megvolt állapítva, csak hogy az a baj, hogy kettőn állt a vásár s ha Roberts tervei ügyesek, a buroké még ügyesebbek. Hozzájárul még ehhez az is, hogy egy német katonai szaklap számítása szerint a délafrikai harczterén az angol hadügyminiszter által jelzett 180,000 katonából éppen csak 100,000 hiányzik, a mennyiben az ott operáló összes angol haderő nem tehető többre 85,000 embernél. Ennyi anyaggal pedig teljes képtelenség, hogy az angolok legesekélyebb sikert is tudnának felmutatni. — Az angol hadsereg, eltekintve a rendkívül sok halottól, sebesültől és fogolytól, — a folytonos vereségek és nékülözések folytán már annyira demoralizálva van, hogy ezzel a hadsereggel nem lehet a burok ellen döntő csatát megnyerni! Ha pedig az angol hadsereg két legnagyobb kapacitása Roberts és Kitchener nem tudnak győzelmet aratni, akkor **Angliának minden reménysege elveszett arra nézve, hogy valaha dicsőférségen evezzen ki a bajból.**

Az angol parlamentben mondtának gyönyörű, exaltáló beszédeket, elhatározhatják a háború vég nélküli folytatását, ez mind csak szánalmas mosolyt kelt a szemlélő ajkán, mert parlamenti beszédekkel csatát nyerni nem lehet. Bármennyire hitegetik tehát önmagukat az angol államférfiak, mi a háborút már eldőltve látjuk.

Legkétségbeesettebb az egész háboruban Whitenek és hadseregének sorsa, **ki már hónapok óta vaskalitikájában s a legnagyobb nékülözések között hiába várja a felszabadító angalt.** Bullernek harmadik kudarcza után lehetetlenség, hogy már tovább tartsa magát, mi ugy látjuk, hogy Chamberlain miniszter minden biztatása ellenére is ráborul Dél-Afrikában az angolokra még egy második Majuba!

Esküdtszéki tárgyalás.

M. Várhelyi, febr. 11.

Marosvásárhelyen e hó 9-én volt az új bűnvádi perrendtartás szerint az első esküdtszéki tárgyalás.

Vádott Poczó Imre m. szabadi cigány volt, ki szándékos emberölés büntetével vádolva állott a törvényszék előtt.

Poczó a múlt év deczember 21-én a város ugynevezett „hidvégi” részén Katzer Jakab fogadójaiban palinkázott, a hova már ittas állapotba került. Itt találkozott háziga-dája Bordás Kostánnal s amint ez Poczó ittas állapotát látva, megakadályozta, hogy a

fogadóssal kötekedjék, dulakodás közben a kezében volt nyitott bicsokkal oly szerencsétlenül szurta nyakon Bordást, hogy alig 1—2 perc lefolyása alatt elvérzett.

Ezért a bűnéért került a törvényszék elé.

Az új igazságügyi palota zsufolásig megtelt közönséggel, ott volt a törvényszék egész bírói kara, a kir. ítélőtábla és járás-bíróság bírái és tagjai közül is sokan, az ügyvédek és ügyvédjelöltek, újságírók és nagyszámú közönség, a karzatokon több nő is volt jelen.

Az új aera megnyitása bizonyos ünneplésséggel történt.

A tárgyalást Szentmariay Dezső kir. törvényszéki elnök vezette, szavazó bírák dr. Posonyi Gábor és doktor Papp Imre törvényszéki bírák, jegyzők Halász Imre és dr. Pálos Hugó voltak, a vádhatóságot Stupjár Samu kir. alügyész képviselte, vádlottat Csongvay Lajos ügyvédi kamara elnök védte.

A tárgyalást Szentmariay elnök szép beszéddel nyitotta meg, történelmi visszajárlást vetve büntető igazságszolgáltatásunk viszonyára lelkes örömmel üdvözölte az új rendet s a most a törvényszékek mellé rendelt esküdtszéket.

Azután Stupjár Samu kir. alügyész, majd pedig Csongvay Lajos ügyv. kamarai elnök mondottak igen szép beszédeket mindkettő szép reményekkel tekintve a jövő elé, különösen Csongvay ügyvéd beszédének az a része tett nagy hatást, a melyvel a régi osztrák büntető perrendtartást ostromozva, mint a magyar szabadelvűség diadalát köszöntötte az új rendet, melyvel az egykori osztrák diktatorális rendszer utolsó foszlánya is megsemmisült.

Ilyen lelkes hangulaban kezdett az esküdtszék törvényszék munkájához.

Előbb vádlottat hallgatták ki, a ki tétét beismerte, majd a tanukat, a kik a vádlott által elhallgatott egyes részletekre, az ő ittaságára, viselkedésére nézve tettek vádlomást.

A tárgyalás 9-én esti 8 óráig tartott s a vád- és védbeszédekre még is csak 11-én került a sors, a kir. törvényszék ítéletét csak d. u. 2 órakor hirdette ki.

A körülményekhez képest az esküdtszékhez a bűnösség tekintetében intézett kérdések 2-ik pontjára 7-nél több igen szavazat adatván be a törvényszék Poczó Imrét erős felindulásban elkövetett emberölésért mondván ki bűnösnek 2 évi fegyház büntetésre ítélte, beleszámítva a kitöltött vizsgálati fog-ságot.

Az ítéletben vádlott megnyugodott, a kir. ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

A főtárgyalás kitűnő vezetése és annak egész menete, vád és védelem oly correct, praecis volt, hogy ily magas színvonalon álló tárgyalás igazán csak ritkán van. Jogász-körökben ugy ez, mint az esküdtszék magatartása, általános elismeréssel találkozott.

Viszhang Kolozsról.

Egyik kolozsvári politikai napilap f. havi 3-iki s.ámában „Mozgalom Kolozson” című rovatban felhozták, melyek hivaták Kolozs r. t. városnak nagyközsége alakulását támogatni s ez eszme megvalósításában Kolozsnek hegemoniáját biztosítani; alkalmat nyujtanak nekünk arra, hogy e Tacitustílusban előadott argumentumokra megtegyük reflexionkat akkor is, ha bennünket arra szellemileg képtelenségnek tart is.

Mi idézte elő ama kérdés aktuális sá tételét: a nagyközség avagy a város? Nem más, mint a polgármesteri állás betöltésének kérdése, mely állás ugy látszik eddig egy személyes érdeket szolgáló szexistenciát biztosító szükséges rossz volt, de ma megszűn-vén az érdek, törölendő az állás, törölendő a város is.

Előttünk, a kik éveken keresztül activ részt vettünk e város beléletében s tagjai voltunk annak a communitásnak, a mely a város anyagi érdekei felett örködött, egészen újnak tűnik fel az a jövőnk feletti desperatio, melyek a személyes érdekek és ellentétek e város jámbor polgáraiba, a következő-ményekkel nem törődve, átlpántálni igyekeznek, az a sokat hangoztatott anyagi kimerőség, mely miatt képtelenek vagyunk a város jellegét továbbra is fenntartani.

Mi mindezeket csak az üres polgármesteri székből halljuk, holott, ha tényleg létezik, meg volt az a múlt évben épen ugy, mint azelőttiekben s nem most, de ahhoz nem volt senkink, ki fölvilágosítást avagy útmutatást adni képes lett volna.

Azzal tisztában voltunk, hogy mint mindentűt, nálunk is pótdók következik be, a z „kül, hogy a nagyközsége alakulás kérését bár egyszer is felvetették volna. De, ha már ez eszme fel lett vetve s e két alternatíva között választanunk kell — mindezenekre meglegendő, hogy mit nyerünk s mit veszünk a változással.

A tisztviselői létszám, daczára a „teméntelen sok innokok s városszolgáknak”, ma is annyira redukálva van, hogy az ezzel

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

járó megtakarítás oly csekély, hogy ezzel még annyira sem rendezhetjük városunkat, hogy az a kolozsvári járás valamelyik román köz-ségének niveaujára emelkedjék.

A megyei pótdók községe alakulás esetén ma csak új megyeház pótdók; de holnap már sok egyéb.

Hogy pedig egy községi jegyző avagy falusbíró megfelelően egy rendőrkapitányi hivatalnak avagy egy árvaszékhöz, azt csak a kolozsvári járásban hihetik el.

Elvesztjük nagy községe alakulás esetén azt a valamit, a város jellegét, a mely e geographiai fekvésénél fogva annyira izolált helyiségnek, a világgal való érintkezést biztosította; el az autonomiát, el a polgárok kényelmét, békéjét; s azt a culturmissiót, a melyet e mezőségi város évszázadokon át teljesített — s a melyet a jelen nemzetiségi aspirációkkal szemben nem megsemmisíteni, de istápolni kötelessége minden hazafinak.

Az a papíron hangoztatott 30¹/₂ pótdók pedig ennek felannyi terhet ró a polgarokra, mint a mennyi a nagy községe alakulás esetén, ügyes bajos dolgait elintézésénél a járási központba való bemenet napi és fuvardija évente felemész.

Hogy Kolozs polgársága ragaszkodik ez ősi klenodumához, a városhoz, megmutatja azzal, hogy egy hiteles bizottság előtt nyilvánította szinte egyhangulag a státusquo fenntartását.

Mikor pedig concedáljuk az e többség véleményével szemben állást foglaló egyesek külön véleményének törvényszabta felebbel-kezési foruma elébe vitelt, visszautasítjuk ama fent jelzett rovatkakat a nekünk impulált nép félrevezetési s rémitgetési kísérleteket, de elítéljük azt a lelketlen igaztást, mely helységünkben már naponta megtermi a keserű-gyümölcsöt, mely az eddig bekés város nyugalmát felzavarva, kimondhatatlan következményeket vonhat maga után.

Mi élünk, mint eddig, mindenkinek szabad meggyőződését tisztelve, de kérjük a nagyközség eszméjének hatalmas képviselőit, hogy térjenek el a középkerít. czél szentesíti az eszközöket” felfogás utjáról s ne dobják oda személyes érdekeik vagy ellentétek áldozatul egy erdélyi magyar község békéjét, nyugalmát és jövőjét.

Több polgar.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Az első magyar cipőgyár alapítása.

Az iparpártolás mozgalmának ugy látszik neszt vették oda át, mert mint az alábbi levél is mutatja, Temesvárt egy nagy cipőgyárat akarnak létesíteni.

Az érdekes levél így szol:

Temesvár, febr. 10.

Oly esemény felől adhatunk ezuttal hírt, mely nemcsak Temesvárt, hanem az egész ország ipari fejlődés-történetében eminens fontossággal bír. A kereskedelmi és iparkamara kiküldöttéi által Bécsben és Budapesten folytatott hazumos tárgyalások után végre konkrét alakot öltött egy Temesvártól létesítendő nagyszabású cipőgyár terve.

A kontinens egyik legelső rangu szakbavagó vállalatának tulajdonosa, Fränkel Alfréd módlingi cipő-gyáros tegnap este lovag Vest Ede kamarai elnök társaságában városunkba érkezett, hogy tervének megvalósítását, illetőleg a helyi tényezőkkel végleges megállapodásra jusson.

Hogy az előttünk fekvő alapítási tervet a maga teljes valóságában méltathassuk, tudnunk kell, hogy a módlingi cipőgyár egyedül hazánkban mintegy 40 (Ausztriában 75) saját tulajdon fölűkötött bír, a melyek rengeteg áruszállásélettét jövvőre a temesvári gyár fogja a hazai ipar versenyképes termékeivel ellátni. Szóval egy oly vállallatú gazdasági városunk, melynek bár megbecsülhetlen hasznát legelső sorban és legitenzívóben Temesvár s. kir. város látandja, de valóságga országos jelentőségnek mondható, a mennyiben hivatala lesz a tízenöt millió forintot meghaladó külföldi behozatal kiszorításával e horribilis összeget a nemzeti vagyon számára megmen-teni.

Fogalmat alkotandó az alapítandó gyár méreteiről, röviden megemlítjük, hogy a módlingi gyár 1500 munkást állandóan foglalkoztat (tulnyomó része a gyárhoz tartozó 50 nagy munkás házban nyer ingyen lakást) s a hetenként folyó-sított munkabérek — nem is szólva a hivatalnok fizetéseikről — meghaladják a 12,000 forint. A gyár gépi berendezése egyenesen fenomenális. A munka felosztás talán sehol oly szigorú konzekvenzá-ál kereszttulvisve nincs, mint a cipőgyártásnál. Egy-egy cipő körülbelül 20 stadiumon, illetve ugyan annyi munkáskézen megy át, míg az utolsó felülvizsgálat megejtése után az e célra szolgáló csinos faskatulyákba kerül.

Fränkel nyilatkozta után itélve, a temesvári gyár versenyképesség dolgában egyenrangu társa lesz a világhírű módlingi gyárnak s mint halljuk, az itteni gyár a legfinomabb ur portékát fogja előállítani. A legeslegjobb amerikai gépekkel szereltetvén fel, a maga nemében ritkítni fogja pártját.

Hegedűs Sándor szakítván az előző aera hagyományaival, nem annyira exotikus iparok átlpántálására, mint inkább a nálunk meghonosított iparoknak versenyképes formában való újjatermetésére helyezi a súlyt. A dolgok e realis fel-fogásának nyomát viseli magán az állami kedvez-ményekről szóló új törvény, mely az eddig gyári-lag nem üztő iparok valamennyijére kiterjeszkedik.

Egyleti élet.

Meghívó. A kolozsvári Tudomány Egyetemi Kör f. évi február hó 14-én (szerdán) délután fél 6 órán kezdve saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1.) A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2.) Főtitkári jelentés. 3.) Folyó ügyek. 4.) Választmányi előterjesztés a költség előirányzat módosítása tárgyában. 5.) A választmány kiegészítése (alkönyvtáros, 2 jogi és 1 mennyiség-tantermészettud. házi vm. tag választása.) 6.) Indítványok, interpellációk. Kolozsvár 1900. febr. 11-én. Sárkány Loránt elnök. Fazekas József főtitkár. A gyűlésen az alapszabályok értelmében, csak azok bírnak választói és választathatási joggal, kik a II. félévi tagsági díjat szerdán (14-én) déli 12 óráig befizették.

SZÍNHÁZ.

Az ember tragédiája. Madách drámai költeményét adták szombaton, vontatott előadásban. *Fáy Szerénát* sokat tapsolta a közönség.

Sárga csikó került színre nagy közönség előtt tegnapi este. A darab, mely a magyar népszínműrodalom egyik legkiválóbb terméke, valahányszor színre kerül, igazi poetikus gyönyörűséget szerez a néző közönségnek. Tipikus alakjai a magyar néprézselem világának pregnans kifejezői s az egész darab a nép speciális észjárásának hű illusztrációja. Ezért kedves, ezért örökbecsű a „Sárga csikó“, melyet mindig szívesen nézünk meg.

A *Szentgyörgyi* pusztabírója minden ízében erőteljes, kiváló alkotás volt. A harmadik felvonás nagy táncjelenete után háromszornégyezer riadó tapsok között hívták a lámpák elé.

Erzsike szerepében *Komlósi* Emmának határozott sikere volt. A kisasszony rohamosan fejlődik, s elég biztosan állja meg helyét szerepeiben. Temperamentumánál fogva arra termelt, hogy mint népszínműnekesnő, ebben a genreből egykor kiváló alkosszon, mert játéka élénk és öntudatos, egyénisége pedig rokonszenves. Dícsérettel említjük fel *Vendreit, Pompát, Kassait, Leőveyt, Törököt és Váradiát, de Nyárái* a zsidó szerepén egy kis túlzással rontott. A cigányoknak pedig elég szerep van írva és nem szükséges azt fölösleges játékkal vagy extemporisálással toldozni.

Szentgyörgyi István, a kiről lapunk más helyén részletesebben is megemlékezünk — tegnap este a gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy a Népszínházban két, esetleg három estén át vendégszerepeljen. A művész holnap lép fel először Szigligeti „Czigány“-ában, szerdán pedig ugyancsak Szigligeti-féle darabban, a „Csikós“-ban játsza Márton csikóst. Ha aztán telik az időből és továbbra is szívesen látjuk — a mint ő mondá — eljátsza csütörtökön a „Polonez“-ban Mravcsákot, a mely szerep szintén jeles alkotása a művésznök.

Sudermann új darabja. Sudermann *Keresztelő János* című új darabját adták minap a budapesti Nemzeti Színházban. A darabot, mely saját hazájában sem tetszett, hidegen fogadta a budapesti közönség.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGYÁJA.

1900. Február 12.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— **Swerdnától.** —Az Ellenzék részére fordította: **AMICA.**

XI.

(Folytatás.)

(34)

A Dóra szép arcára nézve a kis Lady Éva kételkedni látszott. Talán Annesleyné Sydre gondolt. A szelíd kék szemekkel találkozá és azoknak a kifejezést teljesen megértve, Dorának az a határozata természetes volt, hogy vendégét az állításáról meggyőzi.

— Pajtások vagyunk és annál nem több? — mondá. Nevetséges volna egyebet gondolni! Csak két hete, mióta itt vagyunk és oly gyakran volt itt, hogy olybá vesszük, mint saját magunkat. Majdnem úgy érzek, mintha egy testvérem volna, kivéve, hogy — a kellő tiszteletet megadva, Lord Beauchampnak — a testvérem nem oly figyelmesek és nem igyekeznek a nővérük tetszését annyira megnyerni. Ő Matt bátyámnak segít a kertben, a házban mindenféle dolgokat megcsinál a Nan néni számában és a mi mind ezek felett legjobb, — nekem segíteni fog a regényemben — majd mikor azon dolgozni fogok! Oh, mi borzasztóul éreznék a hiányát! Tudom, hogy én érezném. Ezt kész vagyok beismerni, — de Lady Éva, mindazonáltal az érzélgést visszautasítom! — Nevetés és ismét vissza dült a székébe. Ez aligha illő kérdés — mind a ketőnk részéről — ha

Szakács Andor, a mint már jeleztük, vendégszerepelt a kolozsvári színházban. Szakács Andor nem ismeretlen a kolozsvári közönségnek, a mennyiben körülbelül 12 év előtt szerződött tagja volt színházunknak. Szakács már akkor feltűnt tehetségével, s mindenki szép jövőt jósolt a fiatal színésznek, ki azóta tudásban, gyakorlatban megismosodva ez alkalommal három szerepben lép föl, melyek mindegyike nagy becsről tesz tanúságot, ugyanis *III. Richárd, Betyár kendője és Lear királyban* mutatkozik be a művész, alkalmat szolgáltatva a közönségnek, hogy tehetségéről, illetve haladásáról meggyőződjék, annyival inkább, miután e fölépések szerződötési célból történnek.

Jászai első szerepe a Vígsházban.

Jászai Mari első szerepe a Vígsházban *Phédra* A darab már ki is van osztva. Hippolyt *Fenyvesi*, a királyt *Gál Gyula* fogja játszani. Jászai ezenkívül még következő két darabot ajánlotta a Vígsház igazgatóságának: *Mari, egy anya a népből* (?) *A kártyajelenet* (?)

Műsor:

Hétlő: *Jogászbál.* (Szünet.)Kedd: *Görög rabszolga.*Szerda: *Görög rabszolga.*Csütörtök: *Kubeli-khangverseny.* *Titánok.*

Angyók.

Péntek: *Biblia ember.*Szombat: *III. Richárd.*Vasárnap: *D. u. Lamyácius vagabundus.*

„ Este. *Betyár kendője.*

A peleskei nótárius Budapesten.

Kolozsvár, febr. 12.

Szentgyörgyi Pistának a régi jó peleskei nótárius a többek között egyik törzsgyökere eredeti színpadi alkotása, a milyneket csak az ő művészi lelke és magyaros egyénisége tud megteremteni. A peleskei nótáriust Szentgyörgyi mindig kedvvel és ambícióval játsza, a közönség pedig sok művészi élvezettel nézi meg mindig a legjobb és legeredtelib nótáriust. Ebben a szerepben jubilált és ebben a szerepben aratott tenger sok tapost és babért. Mi a peleskei nótáriust el sem tudjuk képzelni Szentgyörgyi nélkül s most, mikor a budapesti Népszínházhoz meghívást kapott vendégszereplésre: önkéntelenül eszünkbe jutott, hogy a peleskei nótárius Pestre megy.

Igaz, hogy Szentgyörgyi nem — more patrio — lóháton utazik, hanem egészen modern vasparipával, hanem abban még is megegyezik nagy zajtai Zajtay István urammal, hogy Budapesten Szentgyörgyi uram sem nagyon járatos. Ő maga sem emlékszik már tisztán arra, hogy járt-e valaha Budapesten vagy sem?

— Fene egy nagy város — mondotta a tegnap pakolódásközben. Azt se tudom hirtelenjében, hogy mit vigyek magammal. Simogatta az állát, tapogatta a homlokát s aztán egy féligméddig mosolyogva folytatta:

— Idáig még Tordán sem vendégszerepelttem. Nem szerettem kínálgatni magamat. Most aztán egyszerre megcsiptek, még pedig Budapestre.

E közben gondosan rakosgatott össze feteiket, parókat, bajszait, színpadi csizmát. A körülötte egyik szegletében még valami „elemozsát is csomolygatott, mert a mint mondá: soha sem tudja az ember, mi éri.

Erre az alapos készülődésre azt jegyezttem meg, hogy talán nem is vonaton, hanem mint a nótárius mondja, őseink módjára lóháton kellene utazni.

azt kérdezem, hogy hát magának tetszik e Curzon ur? — mondá mosolyogva.

— Nekem? mondá lady Éva a szokott pirulásával. Én — én alig ösmerek őt, csak Veret hallottam beszélni róla és a mit Annesleyné mondott. És a két leírás annyira különbözött, hogy nem tudtam, hogy melyiket higgyem el. És az ő — az ő unoka öccse — maga ösméri Sydet, ugy-e? — szintén szereti Curzont!

Dóra, midént tudva Annesley Sydről, tökéletesen értette és azon élénk pirulás nélkül is megértette volna, mi a szomorú kis arcot oly ragyogóvá tette. És azon állítása daczára, hogy ő nem volt szentimentális, azon gondolatra, hogy a kis lady Éva nem sokára bizalmasodik és szerelmi történetét közli vele, örömtől remegett.

De haragosan csak azt mondta, hogy ő ösméri Annesley urat — az be lett neki mutatva, midőn a mult héten a rektori lakba ment — és aztán csak úgy mellékesen azt tette utána, hogy talán be fog térni hozzájuk — kétszer tette, midőn Curzon ur hozzájuk ment — és mulattatta az a félig ijedt tekintet, melyely Éva körülnézett, mint ha félig hajlandó volna elszaladni — és Dóra elhatározta, hogy ha Annesley Syd véletlenül csakugyan megjelenik, Nan néninek minden szigorú illemszabálya és Roxminster lordnak minden haragja sem fogja a szeretőket azon alkalomtól megfosztani, hogy becsüljön egymással, a mennyit tetszik és a mi nekik tetszik.

Mert ez időre már tudta, hogy ha a gróf hallana valamit erről a szerelmi dologról, haragjától rettenetes következményeket lehetne várni.

A fiatal Annesley nemcsak szegény volt de egy régen fennálló viszály is volt közöttük, hogy miért, azt senki sem látszott tudni, azaz, hogy a Syd nagybátyja és az öreg gróf között.

Felderült a töprengő arcza: — Hm! Az volna csak furcsa! Hátha még ott a Duna-parton élénkelém, hogy:

Létom immár Budavárát, Mátyás király palotáját. Elfelejték minden bajt!

Aztán csak megint elkomorult. Lógatta a fejét és maga elé bámult. Kétszer is dörmögte, hogy: „Hm, hm!“ Végre megint megszólalt: — Nem tudom én azt elmondani, hogy hogy vagyok, de úgy érzem, hogy sehogy sem vagyok. Az az, hogy vagyok, csak nem jól vagyok. Mert tudom ám, hogy itthon miként kell játszani, de vajjon ott...?!

Azt feleltem rá, hogy a művészetet mindenütt megértik: ott is itt is — de azért csak tovább töprengtet:

— Persze, persze! Ki tudja? Más felfogás, más ízlés, más közönség. Ugy érzem magam, mint a diák, a melyik a vizsga előtt drukkol. Pedig már lelettem volna a vizsgát, vagy mi?

— Még pedig kitűnően!

— Azt meglátjuk, ha visszajövök. Aztán mint igaz kálvínista — a ki hiszi a praedestinatiót — tette utána: attól függ, hogy van elrendelve.

A pakolást lassanként bevégezte s azután a gazdasági dolgokban intézkedett.

Családjának meghagyta, hogy a tyukoknak jól viselék gondját. Most már szorgalmasan tojogának a derek tyúk mimák és gondoskodni kell arról, hogy jó fészük legyen.

— Ebben a tavaszi lágy időben — mondá — a méheim is kijárnak. Csak idegen méhek ki ne rabolnák valamelyik kasomat, míg oda leszek. A szőben maholnap tisztogatni kell a gyümölcs fákat. De lát az még várhat. Csőtörtőkre haza kerülök, már tunillik, ha ott nem maradok. Mert megeshetik, hogyha neki melegszen, háromszor is fellépek. Kedden eljátszom a Czigányt, szerdán Márton csikóst, csütörtökön — ha lehet — Mravcsákot. Puntum!

— Hát aztán?!

— Aztán szaladok haza! Várnak itthon! A feleségem, a két kicsi lányom. Szeretném is, ha már itthon volnék...

— Hátha szerződéssel kínálának Pista bátyám?!

Erre a kérdésemre sokáig késett a felelettel. Szomorúan nézett szét barátságos házában, kitékintett a kertjében lévő gyümölcsfákra, a méhes színre, apró szárnyasaira. És, mintha lelkében egy negyed század édes emlékei rajzanának, mélyen hallgatott. Mintha egy rövid perc alatt felzúgott volna a gyakran elhangzott tapsvirág s érezte volna annak a sok barátai szívnek melegsét, a mely őt itt hosszú évek alatt környezi. Csak későre szólalt meg:

— Arra most gondolni sem akarok.

Végre mikor készen volt az intézkedésekkel és a pakolással, elment a színházba, hogy a fővárosi dícsőség előtt arasson még itthon is egy rakást a pusztá-bíró szerepében.

Tegnap este utazott fel Budapestre s mi megvagyunk győződve, hogy a fővárosi közönség ennek a tipikus, szenális magyar művésznök, ép olyan lelkesedéssel tapsol, mint a kolozsvári.

És az öreg nótárius sok dícsőséggel megakodva tér vissza ide a kicsiny házához, szelőlőjéhez, a kertjéhez. Ide, ehhez a földhöz, a melytől elszakadni fájdalmas volna. (s.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 12.

— **Tavaszi februárban.** Tegnap és ma valószínűleg tavaszi napunk volt. A levegő enyhe s a napsugár melegen tűz alá. Ha az időjárás továbbra is így marad, kicsalja a rügyet, a mit aztán a bekövetkező fagyos időjárás megsemmisít óriási kárára a gyümölcs

Hogy volt még egy harmadik és szintén ily fontos ok az ő lordsága haragjára, arról ő nem tudott semmit, mert a Ryder Ewart nevét sohasem hallotta a lady Évával említeni.

— Ugy, tehát igazán nem tudja, ha vajjon Curzon urat szereti-e vagy nem? kérdé Dóra mosolyogva. Így van?

— Nem, nem, tiltakozott a másik, nem úgy van, igazán nem úgy van. Megvagyok róla győződve, hogy szerettem volna őtet már csupán azért, mert Vere szereti, ha nem hallottam volna olyan borzasztó dolgokat róla. Én tudom, hogy maga azt gondolja hogy saját magának kellene véleményét formálni róla, mindazoknak daczára, a mit az emberek mondanak, maga tudom, hogy azt tenné, de én nem hasonlíthatok magához. Vere nagyon gyakran „kis ostoba libának“ nevez és félek, hogy neki igaza van, sóhajtott lady Éva alázatossággal, mert valóban rendkívül gyenge véleménye volt magáról és a saját érdemeiről.

— És aztán látja, én olyan keveset tudok Curzon urról, nemde? De amár olyan borzasztó dolgokat mondanak róla és mindenféle sértő neveken nevezik, egy dologról bizonyos vagyok. De nehogy valakinek megmondja.

És közelebb hajolva, sugva mondta. Sokkal jobban szeretem őt, mint a kuzinját!

— Mint Ryder urat?

— Igen, mint Ryder urat — sugta ismét titokteljesen és féltékeny nézett körül, mintha igazán azt gyanította volna, hogy a gróf a nagy fa törzsöke mögött leselkedik. Folyt kisasszony, én — én egy cseppet sem állhatom őt! Oh én — én gyűlölöm őt! — kiáltá.

E hirtelen és oly szokatlan hevességen csodálkozva, Annesley Sydről, Dóra itt

termelő gazda közönségnek. Az élő növények a verőfényes oldalokon már is virágzásnak indultak s a hóvirág mellett kitöltő zöld levelét a kék virágú nárcisz. Patakok mentén pedig ugyancsak virágzik a pongyola-pitypang, mintha márczius közepére csöppentünk volna.

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi r. kath. megyéspüspök ma reggel a 6 órai gyorsvonattal Budapestről Kolozsvárra érkezett. A pályaháznál *Páll* István apátkanonok s a lelkeskedő papság több tagja fogadta. A püspök ez uttal három napot tölt Kolozsvárt. Folyó hó 2-ika óta Budapesten tartózkodott, a hol élénk részt vett a püspöki konferencián, a hol a vallásoktatás egyetemleges rendezésére vonatkozó részletes javaslatát a konferencia egyhangulag elfogadta. Ezenkívül részt vett az autonómiai kongresszuson is.

— **Kolozsvári ev. ref. egyház közgyűlése.** A kolozsvári ev. ref. egyház-község tegnapi közgyűlése a következő presbitereket választotta meg:

Bucsi József, id. Varga Dániel, Nagy Gábor Tárkányi Ferencz, Tömösvári Miklós, Sipos Albert, Kilin Ferencz, Biró Lajos, Becsek Lajos, Fajk István, ifj. Kocsis János, Dicsőffy Béla, Szász Mózes, Hory Béla, Pap János, Katona András, Toth István, Somody Istvánt, Csizsár Gyula, Sándor József, Sámly László, Sipos Gábor, Dr. Mihály József, D. Dék József, Törös Sándor, Pál János, Fekete Nagy Béla, Kuskó István, ifj. Böhm Mihály, Biró József, Ince Gerő, Szilágyi Lajos, Fábán Gyula, Nagy Pál.

— **A Mátyás-szobor leleplezése.** A kolozsvári Mátyás-szobor leleplezésén az erdélyi főurak kizárólag magyar táncosokkal (palotás, körmagyar, s.b.) egy nagyszabású bált rendeznek. A kezdeményezés élén egy igen népszerű és agilis főúr áll.

Anap emlékére *főúri banderiumot* szerveznek, olyant, a milyen 1887-ben jelent meg Kolozsvárt az uralkodó előtt. Az ünnepélyre várják Ő felségét és az udvarnak több tagját. A Mátyás-szobor leleplezése egy rendkívüli momentuma lesz ennek az esztendőnek.

— **Köszönet az elismerésért.** A kolozsvári Mátyás király szobor-bizottság titkárának, dr. Ferenczi Zoltán budapesti egy. könyvtár igazgatónak lemondása alkalmából fáradhatatlan buzgóságáért elismerő köszönetet nyújtott. Ferenczi most a bizottság működő alelnökehez, Szvacsina Géza polgármesterhez a következő levelet intézte:

Nagyságos Polgármester és Mátyás szoborbiz. Elnök ur!

Nagyságodnak a Mátyás szobor-bizottság nevében hozzáam, mint eltávozott titkárhoz intéztem megle sorait vettem s fogadja értekké egy Nagyságod, mint a milyen tisztelt szobor-bizottság hálás köszönetemet. Mindég örömmel és büszkeséggel vettem részt szobor-bizottságunk munkálkodásában; mert a nagy királynak emelendő szobor eszméje megtalálta méltó művészt Fadruszban, mi oly pont, mely mindég kitűnő szerencse kérdése és mert ez által általam oly forrón szeretett, imádott Erdélyi rész és ennek multjára és adja Isten, hogy jövőjére is méltán büszke fővárosa a hasonlóan szívembe zárt Kolozsvár örök időkre nagyszerű emlékművet nyer, mely mintegy jóslata lesz városunk megindult és a jövőben nagyszerű fejlődésének, emelkedésének és mely emlékmű olyannak ígérkezik, hogy városunk nem alakulhat

olyas valamit sejtett, a mit ő nem értett és valószínűleg kérdőre vonta volna a vendéget, de a Flower ur és Flower kisasszony megjelenése a kerti szoba ajtajában és azoknak a közeledése megakadályozta.

Tehát nem volt ideje a lord Roxminster leányától megkérdezni, hogy Golden Range urát miért gyűlölte.

Gyorsan sugta és mert ez volt az első dolog, a mi eszébe jutott.

— Édesem, soh'se gondoljon vele. Ő jelenleg Londonban van.

— De nincsen ottan, — ellenveté lady Éva szomorúan és ismét sugva; már haza jött. Vere látta az állomásról hazajönni. Eppen akkor adta tudtomra, midőn ide indultam.

—

XII.

Nan néni, miután a huga által a lord Roxminster leányának be lett mutatva, egy kissé zavarodott volt és ideges és nagyon is udvarias a modorában. Matt bácsi, látva, hogy ő milyen nagyon szelíd és bátoratlan kis teremtetést szaladt el, annyira megfellekedett magáról, hogy az ő legatyaisabb modorában megveregette annak a szép kis arcát és a testvére rémületére csakhamar „Édesem“-nek nevezte.

Azonban Lady Éva nem látszott mebotránkozni és világos volt, hogy a kis testvérek által való fogadása és köszönése közül, a kis gentlemanét szerette jobban. Még abban az esetben is, ha Dóra nem lett volna ott, mindent tenni, amit szükséges volt megtenni, a helyes dolgot mondani a helyes pillanatban, mi közben a két öreg bálványozással nézte és hallgatta, a kis szégyenlős teremtetés jól érezte volna magát az egyiknek az udvariassága és a másik szívessege között. Így is alig mutatott valamit a szokott idegességéből és mielőtt a teázás bevégező

oly szépen, hogy ez a szobormű méltó hozzá ne legyen. Annál természetesebb, hogy a szoborbizottságnak tovább is lelkesedéssel maradok tagja, a mint Nagyságod átirata is hangsúlyozza és szívemnek jól esik, hogy ez egy kapcsolással több, mely szeretett városomhoz köt.

Fogadja Nagyságod s a Tekintetes szobor-bizottság még egyszer köszönetemet és hálámát, melylyel vagyok

Nagyságodnak mély tisztelettel Budapest, 1900. febr. 9.

Dr. Ferenczi Zoltán.

— **Polgármester üdvözlése.** Kolozsvár város törvényhatósága Szvacsina Géza polgármesterhez, kitüntetés alkalmából üdvözlő iratot intéz. Az üdvözlő irat már készen is van s a legtöbb bizottsági tag alá is írta. Az iratot ünnepélyesen szerdán déliben fogják üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtani a polgármesternek. Felhívtnak ezért a bizottsági tagok, hogy az üdvözlő irat átadására fél tizenkét órakor gyűljenek össze a városház közgyűlési termében.

— **Szvacsina Géza kir. tanácsos üdvözlése.** A kolozsvári orsz. történelmi erekliey muzeum a következő szép levelel üdvözlöte Szvacsina Géza polgármestert, ki a védőskő várost a muzeum egyesületében hivatalból képviseli

Nagyságos Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester urnak, mint a kolozsvári Orsz. Tört. Erekliey Muzeum képviselőjének

Kolozsvárt.

Mélyen Tisztelt Királyi Tanácsos Ur! Apostoli királyunk Ő felsége nagyságodtól közelebbről, legkegyelmesebben királyi tanácsosi címmel kitüntetni méltóztatott. Ez alkalmat muzeumunk igazgatósága is felhasználja arra, hogy a nagyságod iránt érzett tiszteletét és szeretetét kifejezésre juttassa.

Kolozsvár szab. kir. város közönsége egy szívvel, egy lélekkel tisztelt, szereti és becsüli a város első polgárát Nagyságodat, kit nem a kegy vagy protekció, hanem az egyéni érdemek s a város fejlődése érdekében teljes odaadással és sikerrel teljesített sok évi munkásság helyezett ama pontra, hol a csellekvésre támaszkodó nyílik, de viszont, a hol az eszmék érvényesítésének útját igen sokszor anyagi akadályok nehezítik és teszik néha lehetetlenné a lépésszerű lépésre való előhaladást.

Midőn e tiszteletünknek mi is kifejezést adunk, szívünkől ohajjuk, hogy az isteni gondviselés nagyságodat ép erő és egészséggel s hosszú életkorral ajándékozza meg tisztelt családja s városunk örömeire és boldogítására s adja a sors, hogy munka kedve ne lankadjon, hanem diadalra juttathassa mind azokat az eszméket, a melyek városunk fejlődésére, anyagi és szellemi felvirágztatására irányulnak.

Hazafiai üdvözléssel

Kolozsvárt, 1900 febr 11-én

Az erekliey muzeum igazgatósága nevében *Végh Bertalan,* ezredes, tiszt. elnök.

Kuskó István, a muzeum öre. *Deák Albert,* elnök.

— **Lakoma Szvacsina Géza tiszteletére.** Szvacsina Géza polgármester tiszteletére szerdán este rendezendő társas vacsora iránt nagy az érdeklődés. A kitüntetett polgármester ünnepelésére nagy számmal képvisülnek a polgártársak. A vacsorán az összes városi hivatalfőnökök, a törvényhatósági bizottság tagjai s a városi polgárság színe java megjelenik ez estélyen. A rendezőség ez uton is figyelmezteti, hogy a kik jegyet ohajtanak, vagy a városi pénztárnál, vagy a főjegyzőnél a hivatalos órák alatt váltsanak, mert a helyszínen már nem lesznek jegyek kaphatók.

— **A szakosztályi ülések.** A következő sorokat vettük:

Igen helyesen jegyezte meg az „Ellenzék“ legutóbbi számában, hogy a város-

dött, példáulan készséggel, élénkséggel és vidámsággal beszélgetett.

Lord Roxminster alig ösmerte volna és csodálkozott volna, hallgatózott volna, miáltal Éva az új barátait kérte, hogy látogassák meg őtet a Chaceban. Folyt kisasszony el fog menni, az természetes — ő megígérte, barátának lesznek, mondá Lady Éva a kezét gyöngöden a Dorára téve, de Flower kisasszonynak is el kell menni, „Mama“ annyira fog örülni; ő szegény beteges és oly sokat van egyedül — alig lát valakit. És a „papa“ — a „papa“ éppen a fővárosban volt, tevé utána dadogva és nélkülül, hogy tudta volna, világosan értésikre adta, hogy „papa“ nem lett volna távol, soha sem bátorodott volna annyit mondani.

A gróf tényleg, az általános választás következtében nagyon el volt Londonban foglaltva és keményen dolgozott egy olyan hálátlan ország javára, mely az ő érdemeit nem akarta méltányolni, azonban hősiesség erőfeszítése daczára, most még kevesebb esély volt rá, mint valaha, hogy a királyné érte küldjön.

A kis zöld ajtó nyikorgott és Curzon Roderik, Bendigovai a sarkánál, jött keresztül a pázsiton a vén fa árnyéka alatt levő kis csoporthoz, Syd is vele volt.

Ha Dóra süket lett volna egy másik lépés zarájára, ha az Annesley Syd nevét s ha sem hallotta volna említeni, mindent meg kellett volna értenie a dolgok állásáról, midőn az Éva arcára jövő boldogságtól sugárzó változást látta és ha mindent tudott volna Ryder urról, a merész, rokonszenves és nem szentimentális Dóra, valószínűleg éppen azt cselekedte volna, a mit most tett.

(Folytatása következik.)

atyák akkor teljesítenék hivatásukat igazán lelkiismeretesen, ha nemcsak a közgyűlésnek, hanem a szakosztályi ülések iránt is kellő érdeklődést tanúsítanak. A szakosztályi ülések vannak ugyanis hivatva arra, hogy a közgyűlésre szánt tárgyak minden oldalról megvitatva, teljesen megvilágítva kerüljenek a kommunális elé. Éppen azért, sajnálattal olvastuk, hogy a városatyák közül alig egynehány veszi azt a fáradságot, hogy képviselői mandátumához hiven, eljárjon a szakosztályi ülésekre.

Nem fenyegetésképp, de mindenesetre jó lesz mégis megjegyezni a választó polgároknak, hogy kik azok a képviselők, kik következetesen távolléttükkel tündökölnék a szakosztályi üléseken. Mert az még sem járja, hogy a polgárság bizalmát elfogadják, de az azzal járó köteleességeknek nem tesznek eleget.

Kérjük az „Ellenzék”-et, hogy jövőre is emelje fel figyelmeztető szavát a polgárság érdekében, mert ha nem lesz senki ki olykor-olykor „megálljt” kiáltson a szakosztályi üléseken, teljesen belemerülünk a a deficitek tengerébe.

Egy választó polgár.

— **Protestáns esték.** Tegnap este Kolozsvár öt különböző pontján voltak protestáns esték. Mindenken nagy közönség jelent meg, kik áhitattal hallgatták a tanításokat. Az estélyeket tartották a theologia disztermében, a külmagyar utcai iskolában, a szénutcai és a hídelvei or. ref. népiskolákban.

— **Zöldhernyók dala az ország-házban.** A múlt hét utolsó napjaiban a képviselőház folyosóján a kolozsvári milleniumi irodalmi pályázat képezte közbeszéd tárgyát. Epe-jessy Dénes lapunkban közreadott gondos bírálatának tárgyalásával foglalkoztak a képviselők a elismerésükkel honorálták a komoly bírárt. Részleteket olvastak fel az Ellenzék mellékleteiből, a melyek több ízben vidámságra hangolták a hanatyákat. A kolozsvári tanók gyűlésén is szóbeszéd tárgya volt a múlt héten a bírálat. A hivatalokban és testületekben állandó felolvasás tárgya szolgáló bírálat s mindenütt hangulatot kelt. Legjobban járt Nagy Mór, kinek 12 kötetéből 00—500 példány várt vevőre s ez a sok köv néhány nap alatt úgy elkelt, hogy valószínűleg második kiadást kell a megkosztzott művekből rendezni.

— **Nagymalor-utcai csendélet.** Ha festő ezt képe veis csinos verekedéseket, lopásokkal, bosszúllal püfölést lehetne látni, de csak képen (ha lámpánk volna, éjjel a valóságban is, e mivel ebben az utcában Sodomabeli sötétség uralkodik, vigan élnék, a tolvajok veredhetnek, meg is ölhetik egymást, senki ng nem látja, senki meg nem hallja. A sötét elején áll ugyan egy rendőr, de csak nppal; ez a kerékpározókra vigyáz és ha prész valaki, azt nyakon csipi s egy rakás gyngyongy napi jegyzetet gyűjtve, alkonyatr elhagyja helyét, reggelig többé nem láttó. Eddig ebben az utcában megelégedtek kisebb ingóságok jogtalan elulajdonításával, tegnap éjjel már az ujjonnan épült házakl leszdede egy gazember a villanyos csemttyüköt, minek folytán éjjel a lakók nem phtek lakásukba s az ott lakó orvoshoz gys segítségért nem csengethetnek. Ezen utcából aztán átmentek a Sótáter utcába s otis megkopasztottak néhány kaput. Ilyen és ías hasonló miseriák közt kell a lakosokk egy nagyváros rendőrhatalósága területén — oly utcában, melyben két előkelőtanintézet s azonkívül számos lakója vár és kéri a hatóság figyelmét.

— **A borvizsgálbizottság tagja.** A földmívelésügyi miniszr Szentkirályi Akos dr. kolozsmonostori gdasági tanintézetit igazgató a kolozsvári állandó borvizsgáló szakértő bizottság tagja 1090. év tartamára kinevezte.

— **Személyi h.** Vörös Sándor, a magyar-óvári gazdaságakadémia igazgatója ma reggel Kolozsvárra keze.

— **Eljegyzés.** Dr. vesi Imre egyetemi tanárségod, a Karolinészagós Kórház általános ismert kiténbész-doktora, eljegyezte *Benel Erzsikét*, nel Ferencz ügyvéd leányát.

— **Kolozsvár ve.** Dr. Wartha Vincze, a bpesti megyeüve rektora, a ki a városok vizellátása kékében tudvalevőleg európai szaktekintély, napelött Kolozsvárt volt a miniszterium miszásából. A tanár ur az új kórház berendése ügyében jött Kolozsvárra, de megtekint más berendezéseket is. Így pld. a vároégbhütesi és léggvári berendezését a kövvádon, a sz.-fenesi víztelepet Wartha naglisereméssel szólott a jeggyár berendezésér a sz.-fenesi vizgyűjtő területre azt mta, hogy olyan természetesi csodát nem lát mint ez a gyűjtő terület és lehetlenségre tartaná, ha saját szemével meg nem gyűjtött volna. Ez a megjegyzése arra vonatlik, hogy az adatokból arról győződött r, hogy a sz.-fenesi vizgyűjtő-terület ugólvá kimeríthetetlen mennyiségű vizet tartalmaz, úgy, hogy a mint Wartha nyilatkozt erről a terület-

ről, bármely világvárost is ellehetne látni eléendő vízzel.

Wartha Vinczét, a ki tudvalevőleg a sz.-fenesi viz jóságáról az utolsó döntő szakvéleményt nyilvánította, Hubert Iván vízvezeteki igazgató, volt tanítványa kalauzolta.

— **A kolozsvári kereskedelmi bank,** hazarészünk e szolid, nagy összeköttetésekkel bíró tekintélyes pénzintézet tegnap délelött tartotta meg gróf *Béldy* Akos elnökölte alatt közgyűlést. A részvényesek szép számmal jelentek meg. Az aristocratából ott láttuk br. Jósika Gábort (igazgató), gróf Lázár Istvánt, a pénzemberek közül Korbuly Bogdánt, Benkő Mihályt, Trandafir, Kaufmant és másokat, a kik évek óta nagy figyelemmel kísérik a kiténből vezetőit intézetet. Az igazgatósági jelentést az intézet közszertetben álló vezérigazgatója, *Veisz* József olvasta föl, a felügyelő-bizottságot pedig annak elnöke, *Hory* Béla. Az igazgatóság jelentése szerint a pénztárforgalom a 25 milliót meghaladta. A betét az egy milliót jóval felülmul. Váltószámítás 8 millió értékben történt. A tiszta nyereség tett 28.697 frt 07 krt. A részvények után 6 és fél százalék osztalék adatik. A tartalék-alap a jelenlegi dotatióval tett 62.154 frtot. A nyugdíj-alap 9.771 frtot. Az osztalék-biztosítási alap 8.216 frtot. A közgyűlés eszép eredményrel teljesen meg volt elégedve s ennek kifejezést is adott, egyhangulag kimondván, hogy az igazgatóságnak s főleg a derék vezérigazgató *Veisz* Józsefnek jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavaz.

— **Gyujtogató részeg.** Szombaton éjjel egy Zsofaj nevű részeg embert kísérték be a rendőrök verekedésért. Minthogy az ember teljesen beszámíthatatlan állapotban volt, aludni hagyták. Reggel 9 órára kijózanodott s akkor el is bocsátották a rendőrségről. Ugy látszik azonban, hogy nagy a pálinka hatalma, mert a kijózanodott részeg esteire ujra teljesen beszámíthatatlan állapotban volt. Elment haza agyagdomb-utcai lakására, ott mindenféle butort, ruhát összehordott a szoba közepére, felgyujtotta és gyönyörködött az égő máglya lángjaiban. Szerencsére észrevette a szomszedság a részeg ember mulatását és rendőröket hívott, a kik eloltították a már-már fellobogó tüzet. A részeg embert nyomban bekísérték a rendőrségre és elzárták. Minthogy ujra beszámíthatatlan állapotban volt, elaludt és még most is alszik, ha fel nem ébredt.

— **Téglás Gábor cz. tankerületi főigazgató** a tegnapi napot Kolozsvárt töltötte, hogy a sebészeti klinikán beteglen fekvő fiát meglátogathassa. Téglás Gábor a délelött folyamán felkereste nevével az Erakiye Múzeum gyűjteményét s az egész délelöttöt az erekyek, iratok szemléléssel töltöttek. Kollemesen lepte meg a gazdag csoportoztat, több még fel nem jegyzetlen részletet beszélt el Bem tábornok menekülése idejéből, számos Bem erekye hollétéről adott a társaságot kalauzoló múzeum örnek felvilágosítást.

— **Felolvasási estély.** A Szent-Antal társaság legközelebbi felolvasási estélyét, melyen gróf Majláth püspök is jelen lesz, az újabb megállapodás szerint f. hó 13-án, kedden d. u. 6 órakor tartja meg a kolozsvári r. k. főgymnasium disztermében. A rendező bizottság az estély műsorát véglegesen a következőkben állapította meg:

1. „Vágyódás Istenhez” Förster Albertől, ének, előadja a Szent-Antal énekkara. 2. „Az ezüst fátul legendája” Várady Antalól, szavaltat, előadja Tauffer Ilka k. a. tanítónő. 3. „Görög uti emlékek” felolvasás, tartja dr. Erdélyi Károly ur, r. k. főgymnasiumi igazgató. 4. Részlet Haydn „Teremtés” című oratóriumából, ének, előadja a Szent-Antal énekkara. 5. „Stella Maris” Várady Antalól, szavaltat, előadja br. Horváth Emil ur joghallgató. 6. „Boldog asszony anyánk”, ének, előadja a Szent-Antal énekkara. Tétzés szerinti nemes szívű adakozások a menház javára fordíttatnak. E czélra kitett persely a terem bejáratánál lesz elhelyezve.

— **Rács kerítés a templom körül.** A főteri templom körül a rácskerítés felrakását már megkezdették. A kőoszlopokat — melyek bástoroki anyaköből készültek — alacsony, de elég izléses vasrács köti össze, mely ha egyszer kézen lesz, díszre válik a rendezett főternek. A kőmunkát a Nagy testvérek kőfaragó műhelye, a vasmunkát *Simonfi* István gépgyára készíti. A mint a rácskerítés munkálatait befejezik, kezdetét veszi a parkirozás is s így a főter még csak a Mátýás-szoborra vár, a mivel aztán a rendezés nagy munkája egyelőre véget ér.

— **Kamara-estély.** A zene-konservatorium igazgatósága ez uton tisztelettel értesíti az intézet tagjait és az érdeklődő közönséget, hogy a mára hirdett kamara-estély f. hó 14-én nem fél 8 órakor, hanem pontban 7 órakor kezdődik.

— **Tűz Kolozsvárt.** Pata-utca végén tűz tört ki ma delben Kolozsvárt. A toronyór tüzet jelzett, a tűzoltók kivonultak és konstátálták, hogy a mezőn panusát gyujtottak meg valami emberek.

— **A szamosfalvi merénylet ügyében** már említettük pénteki számunkban, hogy a vizsgálat olyan részletekre terjeszkedik ki, a mi a dolognak más fordulatot fog adni. Annyt most már jelezhetünk, hogy Kanabé szadosos egyik kutyáját megelőző napokon eltávolították a háztól, hogy a merénylet háborítatlanul történhessék. A vizsgálatot most erre terjesztik ki. Kanabé és neje állapota örvendesen javul.

— **Vérfigyálgó gyilkosság.** Kajántói Csucsuj Sándor cigizán kovács f. hó 9-én kiment az erdőre szentet égetni, a szén-

nek szánt forgácsot kihordta a korodi határ szélére s meggyujtotta és a mikor már javában égett Zánfil László és Zánfil Gergely kovácsok fejszékkel össze törték őt, s hogy még kegyetlenebb legyen ezen te tők, összeroncsolt Csucsujt a már javában égő tűzbehuzták még elevenen, a hol annyira össze sült, hogy a tegnapi vizsgálat csak a felboncolás után deríthette ki az iszonyu sebeket. Zánfil László tettét beismerte és jelentkezett Zso köpjegző urnal, a ki maga melé vette a gyilkost és saját szekoron beszállította. Ezen gyilkosság kiderítésénél nagy érdemeket szerzett Szabó Győző jegyző irnok, a ki a nyomozást 8-án erőlyesen folytatta. Zánfil László tagadja, hogy Zánfil Gergelylyel ölte meg Csucsuj Sándort, pedig már egy hete, hogy folyton jártak az erdőkn, hogy ezen tettet elkövessék, s a gyilkosság napján is 3 kajántói ember mindkettőjüket látta, a tett színhelyéről mind egy 300 méter távolságban. Zánfil Gergely a ki papfalvi kovács és egy jó mák virág, a ki folyton tömlőczben volt, a gyilkosság napján feleségének kezét is kétté törte a fejszével.

— **Hóvirág.** A tavaszias időjárás ugy látszik, országsszerre csálja ki a virágokat a földből. A mai postával N.-Ikldról kaptunk egy szép csokor hóvirágot.

— **A szegény öreg vak asszony** részére Kálýánból Bety néven 6 koronát vettünk. Az összeget átadjuk a szerencsétlennek.

Multság.

Tanítók estélye.

— Kivonat Ripp báli naplójából 1900. febr. 11.

Mikor tegnap este felvezettem Anna kisasszonyt, az öreg Vigadó nagy termébe, megkérdezte tőlem, vajon tettem-e végrendeletet... A szokatlan kérdés meglepett, íjeden egy gyors tekintet vettem a fali tükörre és halvány arczomon kerestem azt a setét vonást, melyet az ifu halál rajzol a halkodók emberekre... Megkönnybüllén felsóhajtottam: Hogy érti a kérdést, szép kisasszony? Ő kérdéssel felelt: Szeret maga táncolni? Én: Imádom Terpsichorét és boldog volnék, ha az ő karjai között érne el a halál. Ő: No lássa, kívánsága könnyen megvalósulhat... Soha ennyi embert nem láttam együtt a vizaglóban. Csodálkozom a főkapitányon, hogyan engedi meg, hogy ebbe a romladozó Redout ocska falai közé csaknem ezer gyalogost bepréssjenek... Én: De kisasszony, hova gondol, hiszen tekinteni kell a jétékony czélra is. Tudja-e, hogy az iten mulatozók verejtéke egy emberbaráti intézménynek veti meg alapját? Avagy nem gondolja, hogy a kolozsvári „Tanítók Háza” alapjának első tőkéjét az 1200 koronát meghaladó pénzüsszeg képezi, melyet mi, táncolni akarók, a jétékony czél érdekében összehoztunk?... Ő: Hallotta-e, *Palkovits* tábornagy 100 koronát fizetett felül... Én: Igazán szép tőle, hogy jó példát szolgáltatott, így talán katonákéig figyelmét sem fogja elkerülni a civil napszamosok ügye. Ő: Mondja csak, mikor lesz vége a koncertnek? Én: Azt hiszem, tíz órakor. Ő: Valóban botrány! Én nem értem, mit akarnak elérni a kolozsváriak. Mostanában csaknem minden táncmulatságot hangversenyyel rendeznek. Én: De kisasszony, felejt, hogy városunkban sok a zenekedvő... Ő: Dilettáns valamennyi... Én: ... Az istenért, ha valaki meghallaná ez igaztalan vádat... Ő: Bámom is én. Erős meggyőződésemet ugy se tudja megingatni. Elneátem most is a Kubelik hangversenyén — éppen itt e teremben, akkor is oly sok nép gyűlt össze — a jó kolozsváriakat. A hallgatóság valóban lázzal dolgozott. Taposáltak, éljenzték a kis csehet. Mezei Mihály örgingye lekiabált a karzatról: „Hisz ez örült!” Na, köszönöm az ilyen zenekövelést. Én: Engedje meg, hogy ne érthessem meg. Ő: Egygyel több azoknak száma, kiket sajnálni szoktam. De mondja csak, nem kezdik már a hangversenyt? Én: De igen. Látja, *Pallós*, az elnök most vezeti a pódiumra *Farkas* Ödönnét. Mögöttük *Bépay* Andor és *Kovács* Kálmán. Ő: (figyelemesen nézegeti a közreműködők arcait): Ah, hisz ez egy trio lesz! Én: Engedelmeivel, nagysád, én most távozom. A jelenlevők névsorát kell összeállítanom... Elvezze addig a koncertet. Ő: A vizontlátásra. Magával járom a második négyest és a szupét...

Hangverseny után.

Én: Nos, meg van elégedve? Ő: Valóban többet kaptam, mint a mennyit vártam. *Farkas* Ödönne és *Donogány* Valéria briliánsul zongoráztak. *Wlassák* Vilma pedig ugyancsak átértézte Lisztnek fenomenalis kompozícióit. Remek hangja van. Ugy-e, operanékesnő? Én: Az. Ő: Kár, hogy ritkán szerepeltek. *Fáy* Szeréna szavaltában legjobban tetszett a ruhája. Gyönyörű né ez a Szeréna, nem gondolja? Én: De nagysád, tévedésben van. *Bájos* Riza szavalt, nem *Fáy* Szeréna. Ő: Lehetetlen, hiszen a programban ugy áll. Én: Megváltozott Fáynak a szerződésével. Ő: Mint gondol, akceptálják Fáy Budapestet? Én: Bizonyára. Ő: De mondok valamit. Képzelye, Ditrói ugyazonan napon lépteti fel *Jásza*t a Víz-színházban, mikor *Fáy* bemutatkozik a Nemzetiben... De várjon, ki ez a fekete ember? Én: Bölöny, az intendáns. Ő (hosszasan nézi): Szép szál ember. És kik azok a nők, ott az emelvényen. Én: A védnökönk: *Lázár* Istváné grófné, *Szevaszina* Gézné és *Kozma* Ferenczné. Ő: Szép tőlük, hogy feláldozták magukat a jétékony czélért. Én: ? Ő: Adja csak ide a névsort, hadd láss, ismerke-e valakit? (olvass) *Béldy* Akos gróf főispán, *Lázár* István gróf alispán, *Palkovits* József altábornagy, *Fabinyi* Rudolf dr. egyetemi rektor, *Bartók* György dr. és *Ferencz* József püspökök, *Bíró* Béla apátplébános, *Grätz* Mór ágostai evangolikus lelkes, *Deák* Pál főkapitány, *Böllény* József intendáns, *Pollák* Lajos vasuti főfelügyelő, *Kozma* Ferenc királyi tanácsos tanfelügyelő, *Schneinitz* Gyuláné grófné, *Bethlen* Ödönne grófné, *Wesseleényi* Boláné báróné, *Bethlen* Gergelyné grófné, *Bartók* Györgyné, *Béldy* Emma grófné.

Jó nevek, de nem győzőm végig olvasni. Igazán, valami elégtelenség érzek, mikor tudom, hogy holnap ily sok előkelő ember panaszodik a népszerűség átkáról.

Én: Hogy érti ezt nagysád. Ő: Megtiltom, hogy nagysádnak szólítsom... Ma már mindenki nagysád, nevezzen egyszerűen Amusnaknak, kérem. A mit pedig a népszerűség átka alatt értettem, — az nem több a — mátkánál. Én: ? Ő: Menynyi beteg ember lesz a mostan mulatozók közül. Itt ugyan agyontáncolják az embert... Látss, milyen önzők az emberek. Mindenki táncolni szeretne, de azért egyik se tud táncolni...

Álljunk a cigizán elő. Jó képe van ennek a bandának, kié. Én: Csikai Gyuri a cigizány

primás. Ő: Jaj, igen, hiszen ez muzsikál a jogászbálon is. Elő a jogász-bábra? Én: Amuska elmegy? Ő: Attól fégg, hogy mostan jól mulatok-e... Jöjjön már, látja, mindenki felállott a colomba, nekünk meg vizávék sincs...

Szünóra alatt.

Ő: Rettenesen hőség, szűk helyiségek, az embernek elmegy a kedve a mulatságtól. Ki halott a még ilyet. 2 órakor kezdődjek a szünóra? Ugyan hány pár járta a másodikat? Én: Két colomba összesen 199 pár. Ő: Maga csacsi, hisz az nem létezik. Én: Bocsánatot, a főrendezőnek nem volt vizávéja... Ő: Menjen, hozzon nekem fagylatot és tortát. Én: Nem vacsorázik? Ő: Elvből nem szoktam estélyeken vacsorázni. Én: Avagy semmit se tud a báli vendéglősök kartelljéről. A halálra táncolatokat tovább győtrik kemény ételekkel és vékony italokkal, drága pénzért, hosszulatlanul.

A souper.

Ő: Nyolcz ujra egy kicsit sok a jóból... Nem gondolja. Én: De kisasszony. Ő: Nő, csak ugy mondtam. Most már pompásan lehet táncolni, mert megapadtunk. Én: Ez csak kárpótlás a szünóra előtti néltülozésért. Ő: Tehát a vizontlátásra a — jogászok bálján.

Rip a jelen voltak névsorát táncosnőjénél fejejtette és így azt lehetetlen reprodukálni.

Gyászrovat.

Honvéd temetése. Halászi Mátyás 48—49-es honvédtiszteit szombaton d. u. temették el Kolozsvárt a Szentegyház-utczából. Az impozáns temetési menet élen egy 35 főnyi csapat haladott a köztemető felé, elől gyászlobogóval az agg honvédek voltak, kik testütleileg jelentek meg. A 77 évet élt öreg temetésén megjelentek fia: Halászi Béla világi járásbíró és Imre kolozsvári posta-távirda íg. titkár. Jelen volt az elhalt özvegye és kiterjedt rokonsága, ismerősei. Ezenkívül Kolozsvár intelligentiájának nagyrésze kísérte örök nyugalomra az elhunytat. A kir. törvényszék, melynek haláláig hű hivatalnok volt elnöke: Báró Szentkereszthy Zsigmond vezetése alatt, a posta-távirda igazgatóság tisztikara és számos közéletbeli nevezetesség. A honvédek közül jelen voltak: Nagy Pál, Békeli Károly, Madarassy J., Richter A., Bankó J., Hinkel J., Papp J., Kömőcsi J., Weisz J., Makó M., Stammer N., Petkő M., Tamesik M., Sebesi S., Pálly Ig., Szatma M., Tamáskovics Ferencz, Tompa G., Sebesi György, Gournesevics Kelemen, Mamieza J., Dozsa Istv. Veress M. és Gölner Antal.

*

Felsőkubini *Dr. Meskó* Antal Hátszegen meghalt.

*

Preduvics János ny. szoredai kir. aljársbíró f. hó 10 én meghalt.

*

Csik-karczfalvi *Lukács* József nyug. kir. vezető számtícs, Csik-Karczfalván meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

A szamosujvári takarékpénztár közgyűlése.

Tisztelet közgyűlés!

Az 1899 december hó 31 én bezárult X-ik üzletén forgalmáról és eredményéről, a keresk. törvény és az alapszabályokban előírt kötelességünknel fogva van szerencsénk a t. közgyűlésnek előadás és jóváhagyás végett a következőkben beszámolni:

Üzleti forgalmunk ezen évben 2,757,040 frt 98 kr. A jelen évi betétek összege 619, 695 frt 20 kr. A múlt évi betétek összege 583, 629 frt 28 kr, szaporodás 35,065 frt 92 kr.

Jelen évi váltóköveteléseink 372, 551 frt 58 kr. Múlt évi váltóköveteléseink 355,437 frt 20 kr, szaporodás 17,114 frt 38 kr.

Jelen évi jelzálog-kölcsön követelésünk 156, 759 frt. Múlt évi jelzálog-kölcsön követelésünk 144,204, szaporodás 12,555 frt.

Múlt évi kötvénykövetelésünk volt 109,027 frt 75 kr. Jelen évi kötvénykövetelésünk volt 95,587 frt 18 kr., apadás 13,430 frt 57 kr. ez onnan ered, miután igazgatóságunk az intézet érdekében júnián látta ezen üzletágot fokozatosan lehetőleg csökkenteni.

Ezen üzleti forgalomnak végeredménye, hogy az 1899. év tiszta jövedelme a múlt évről áthozott 500 frttal együtt 12,613 frt 28 kr. volt.

Ezen jövedelemből javasoljuk, miszerint adassék: könyvvezető-titkárnak jutalmul 150 frt. — szolgálnak 13 frt 28 kr. Salamon-templom restaurására 50 frt helybeli sztferecz r. zárda új orgona alapjára 30 frt. a szamosujvári m. kir. áll. főgymnasium helybeli szegánysorsu érdemes tanulóinak segélyezésére tanulmányi kirándulásra 30 frt. a jétékony czélokra szánt júlalékhoz 40 frt. A jövő évre vitessék át 1300 frt. A fennmaradó 11,000 frt. az alapszabályok 31. § a értelmében a következőleg osztassék fel: a) a tartalékalapnak 5 „¹/₁₀” 550 frt. b) az igazgatóságnak 24 „¹/₁₀” 2640 frt. c) felügyelő-bizottságnak 4 „¹/₁₀” 440 frt. d) az igazgatónak 2 „¹/₁₀” 220 frt. e) a pénztárnoknak 2 „¹/₁₀” 220 frt. f) könyvvezető-titkárnak 2 „¹/₁₀” 220 frt. g) jétékonyvezető-hatóságát szerint 1 „¹/₁₀” 110 frt. h) a részvényeseknek 60 százalék 6600 frt. Összesen 12,613 frt. 28 kr.

Kérjük a t. közgyűlést méltóztasson ezen zárszámadást megbírálni, javaslatainkat jóváhagyni és a felügyelő bizottság jelentésénél és javaslatának meghallgatása után az 1899. évre, ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak, valamint a tisztikárnak a felmentvényt megadni.

Szamosujvárt, az 1900. év január hó 29-án tartott üléseből

Id. Bodor Bertalan, elnök.

Bányai Gyula, titkár.

Szerkesztőségi üzenet.

K. J. urnak. Helyt. Ha egyformán visznek, mindig a játékos a veszített fél. Nemcsak a kontránál, de mindenesetben többet kell fizessen veszteség, mint nyereség esetén.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Egy államtitkár lemondása

Budapest, febr. 12.

Schmidt József államtitkár a mai napon beadta államtitkári állásáról való lemondását, minthogy egy előkelő fővárosi takarékpénztárunk vezérigazgatójává választotta. A távozó államtitkár tegnapelőtt irta alá a szerződést, a mely őt az illető pénzintézethez köti. Schmdt József különben ép most tölti be állami szolgálatának tizedik évét s így távozása után megfelelő nyugdíjban fog részesülni.

Széll Bécsben.

Bécs, február 12.

Széll Kálmán miniszterelnök tegnap d. e. 11 órakor ötnegyed óráig tartó kihallgatáson volt Ő felségénél. A miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

A Kisfaludy-Társaság.

Budapest, február 12.

A Kisfaludy-Társaság ötvenharmadik nagygyűlést tartotta tegnap délelőtt az Akadémia disztermében nagyszámu előkelő közönség jelenlétében.

A nagygyűlést Szász Károly nyitotta meg, azután Beöthy Zsolt főtitkár beszámolt titkári jelentésében az elmúlt év eseményeiről.

Az élénk tetszéssel fogadott jelentés után Hogedüs István olvasta fel Achilleon ezim alatt a királyné korfui kastélyáról írott előláját. Ezután Berzeviczy Albert tartotta meg székfoglalóját ezen a czímen: A Sirének hazájában. Felolvastak még Kozma Andor és Bázyony István.

Végül Szász Károly néhány szóval be-rekesztette a nagygyűlést.

Országgyűlés.

Bpest, febr. 12.

A képviselőház mai ülésén megkezdtek a költségvetés részletes tárgyalását.

Az udvartás költségeinél Kossuth Ferencz külön udvartartást követelt.

Határozati javaslatot adott be, hogy a király kéreessék fel, hogy hosszabb ideig tartózkodjék évente Budapestén.

Ugron Gábor lelkesen vázolja a magyar nemzet ragaszkodását az uralkodóhoz. Ha Ausztria nem is volna, sem csatlakoznánk más dynasztiához.

A nemzet megkövetelheti, hogy az uralkodóház is teljesítse kötelességét a nemzettel szemben.

József főherczegen kívül, az uralkodóháznak egy tagja sincs, kit intim barátság fűzne hozzánk. Csak vadászni jönnek ide, Elfeleldik, hogy itt nemcsak vadak, de emberek is vannak.

Zajos helyeslés.

Példájukat követi a magas arisztokrácia.

Csatlakozik Kossuth javaslatához. Széll azt feleli, hogy a királyt magyar méltóságok veszik körül.

Az udvar eddig azért nem töl

Hirdetések.

A szamosujvári

Takarékpénztár Részvénytársaság

XII-ik üzletévi zárszámadása

1899 évi december hó 31-én.

A szamosujvári takarékpénztár részvénytársaság XII-ik üzletévi rendes közgyűlést 1900. év február 25-én délelőtti 11 órakor tartja meg üzletihelyiségében, melyre a részvényes tagok tisztelettel meghívótnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tagnak kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt 1899-ik évi üzletéről, a felügyelőbizottság jelentése az évi zárszámadás megvizsgálásáról, ezek alapján a nyeresemény megállapítása, annak felosztására vonatkozó javaslat tárgyalása és a felmentvény megadása.
3. Három kilépő igazgatósági tag helyeinek választás utján leendő betöltése.
4. Négy felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Igazgatósági tagok közül elnök választása 3 évre.
6. Tiszviselők és szolga fizetéseinek megállapítása 3 évre.

A közgyűlésen csak azon részvényes bír szavazati joggal, ki legalább egy részvényt folyó számlájával együtt folyó év február hó 24-ig a részvénytársaság üzleti helyiségében a hivatalos órák alatt térítvény mellett a társasági pénztárba leteszt. (14. §.)

Mérleg-számla. Vagyon. Pénztár készlet 11499 frt 59 kr. Váltó követelések 372551 frt 59 kr. Kötvény követelések 95597 frt 18 kr. Jelzálog követelések 156750 frt. Betét más intézeteknél 36000 frt. Összesen 672407 frt 35 kr.

Tétel. 300 darab részvény 30000 frt. Betétek és kamatai 619695 frt 20 kr. Betétek és kamatai 619695 frt 20 kr. Tartalékalap 8598 frt 87 kr. Örm. kath. árva-leány alapítvány 1500 forint. Nyeresemény átlózat a múlt évről 500 frt. Nyeresemény-egyenleg 12113-28 összesen 12613 frt 28 kr. Összesen 672407 frt 35 kr.

Nyereség és vesztés-számla. Tartozik. Betétek kam. 28125 frt 15 kr. Tiszti és szolga fizetések 3510 frt. Irodai kellekre 596 frt 12 kr. Jövedelmi és más adóra 1872 frt 36 kr. Betét kamat adóra 2737 frt 99 kr. Nyugta-bélyegre 43 frt 61 kr. Házberre 160 frt. Perköltségre 30 frt. Tartalékalap kamatjára 410 frt 61 kr. Nyeresemény átlózat 1898 évről 500 frt. Nyeresemény egyenleg 12113-28, összesen 12613 frt 28 kr. Összesen 50099 frt 12 kr.

Követel. Kamatokért 47918 frt 62 kr. Más intézettől Betét kamat 1680 frt 50 kr. Nyereseményátlózat 1898. évről 500 frt. Összesen 50099 frt 12 kr.

Szamosujvárt, 1899 évi december hó 31-én. Bánya Gyula könyvvezető, íg. t. Bogdánfi István v. igazg., íg. tag. Id. Bodor Bertalan elnök. Gajzágó János pénztárnok, íg. tag. Aján Lukács íg. t. Dr. Bánya Kristóf íg. t. Esztégar László í. t. Tüzes Tódor í. t. Id. Tómesváry István í. t.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság. — Szamosujvárt 1900 febr. 3-án. Kovrig Simon elnök, Tódorfi Lukács jegyző, Merza János f. b. t.

Árverési hirdetemény.

Ezennel közhírré teszi alóli igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Zálogosztályán elzálogosított s **1899 évi szeptember hó végéig** lejárt és még kineve váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen elfognak adni és pedig az I. osztályú tárgyak, u. m.: ruhaneműk, háztartási eszközök, árak stb. árverése lesz

folyó évi Márczius 12.

A II. osztályú tárgyak, u. m. arany, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi Márczius 19.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet öt illeti.

A vevő tartozik a vételár rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni. Kolozsvárt, 1900. Febr. 10.

Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága.

Uj gyümölcsösök,

elhanyagolt öreg telepítvények, kerttervek készítését, kertek évi gondozását, költségvetés készítését, minden e szakbavágó dolgok végzésére vállalkozik egy szakember!

Czime megtudható a kiadóhivatalban.

138. 1—1.

Szász-Régenben

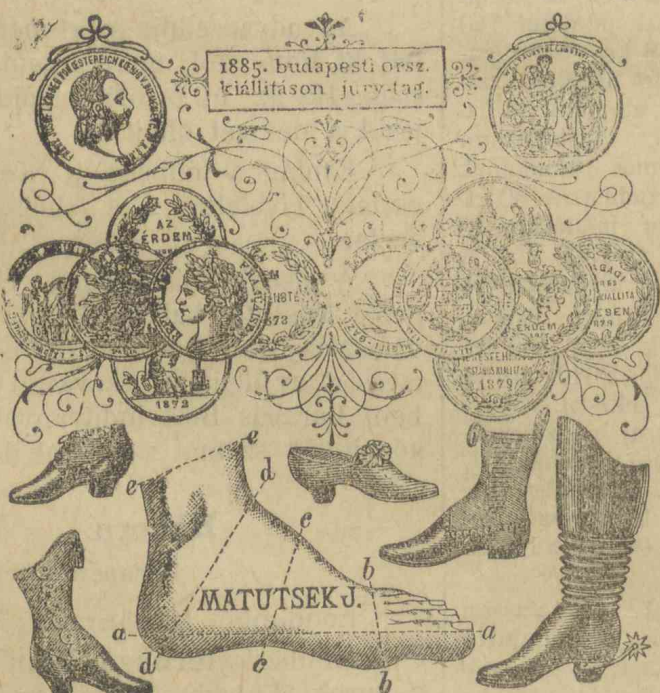
a teljesen berendezett „Központi“ szálloda és kávéház, május elsejére, esetleg még előbbre is kiadó.

Feltételek megtudhatók Bürger Albert serfőzdéjében, Maros-Vásárhelyt. 139. 1—3.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábholi-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

30.12 - x.)

SIKERTÜLT

az évek óta urí vevőim által hangsúlyozott óhajtatnak eleget tennem, midőn a mód-
lingi cipőgyár raktárának vezetésétől megváltam és az országzszerke a legjobb
hírnévnek örvendő

Michelstädter S. E. és H.

cipőgyárokat arra megnyertem, hogy a helyi piacon Főter 11. sz. Reil-ház
alatt, egy az újabb kornak minden tekintetben megfelelő cipőraktárt nyissanak,
hol a legdivatosabb és legegységesebb női, női- és gyermekcipő különlegessé-
gek a legdivosabb választékban szolid és a talpakban kitüntetett határozott árak mel-
lett mindenkor kaphatók lesznek.

Az összes készlet **csak** saját készítmény és minden versenyt kizár,
ugy, hogy a legkényesebb izlésnek képes vagyok eleget tenni.
A nagyérdemű közönség szíves érdeklődését és irántam eddig is tanúsított
bocss bizalmát továbbra is kérem, vagyok

Teljes tisztelettel

Somogyi D. Ernő mint

Michelstädter S. E. és H. cipőgyár raktárának képviselője.

Minden évadban cipődivat-tudósító képes árjegyzék a t. közönség
rendelkezésére áll. 38. 13—40.

1 főnyeremény 100.000 korona értékű tárgy,

1 főnyeremény 20.000 kor. értékű tárgy stb.

20% százalék levonással készpénzpen nyerhető.

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyel.

Minden sorsjegy még két húzáson utánfizetés nélkül játszik, daczára
annak egy sorsjegy ára

csak 1 korona.

V-ik húzás visszavonhatlanul

már holnapután.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

kezelősége, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a m. kir.
államvasutak személypénztárai és minden dohánytőzsde.

131. 2—2.

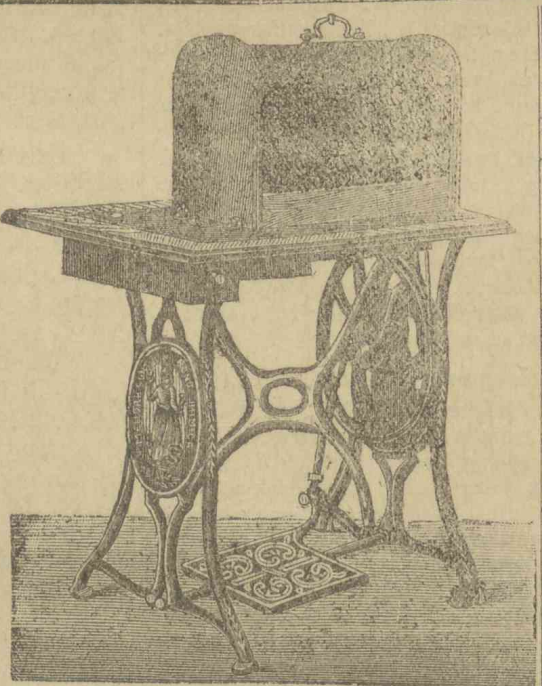
Minden családban

szükséges egy

Singer vagy másféle varrógép,

melyet a nagy pénzsűke miatt 10 évi jótállással készpénzfizetés ellenében
35 forintért adok,

még nem felel esetén pedig azonnal becserelném!

Sürgőnczim: Bernáth
gépraktár Kolozsvárt.
Telefonszám 412.

Bernáth Ede Sándor,
varrógép és kerékpár raktáros
Kolozsvár.

A m. kir. posta- és távirat szállítója Erdélyben.

Raktáron tartom az
összes elsőrendű gyártma-
nyokat, u. m.: **Singer**
család, Medium, Tita-
nia, Minerva, Heud és
Neu, Gritzner, kis- és
nagy körhajós, Stower
Cylinder, Kézli, Howe
és Viktoria himzőgé-
peket, olajat, tűket és
a gépek egyes részeit.
Szakszerű mecha-
ikai javító műhelyem-
ben minden munkát gyor-
san és olcsón készítek.

Áruimat

heti vagy havi
részletfizetésre is adom,
ugy helyben, mint a vidé-
ken lakóknak.
Szíves megrendelése-
ket kér 1184. 20—25.

Gyümölcsfák!!

dus választékban

bogyógyümölcs-cserjék, spárga-gyökér, vadszőlő,
kosár- és kötő-fűzfa stb.

Legjobban és legolcsóbban kaphatók:

CASPARI FR. és TÁRSAI

kitüntetett falkolajából Medgyesen. [Nagyküllő-megye.]

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

133. 2—15.

Kőbánya eladás.

A körülbelül 20 katasztrális holdnyi területen fekvő **bács-
toroki** (Kolozsmegye) kőbánya Kolozsvár város közelében, kényel-
mes hozzáfárral uttal, előnyös feltételek alatt eladásra kerül. A
telepen jó anyagból épült 3 lakószobából és a szükséges mellék-
helyiségekből álló ház, külön álló munkaslak és kovácsműhely,
valamint istállók és színek vannak. Tiszta jövedelme eme kő-
bányának, mely a legjobb magyarországi közép kemény
kőanyagot tartalmazza, mely a budavári főegyház
Mátyás-tornya építéséhez és számos más budapesti
nagy szabású építkezéseknél használtatott, 3000 forintny
évi haszonbér összegből áll. A jövedelem azonban könnyen sok-
kal magasabbra fokozható.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni dr. Mihály József (kolozsvári
beltorda-utca 4. sz. vagy dr. Heinrich Daniel (Főter 19. szám)
ügyvédnél. 131. 1—4.

Gyáramban (alapított 1878) készülnek ezenül: műlábak, műkezek, járó
és nyújtógépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszerjorthopadiái fűzők, haskötők,
göresécharianyák és mindenféle gummiúrák és illyek részére.
Megrendeléseket pontosan és díszre készítek!

KELETI J. orvossebészeti, mű- és kötő-
szer-gyáros.

Budapest, IV. Korona-herceg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1098.15—16.

Nem hull a haj, nincs többé kopasz-ember.

Szenzációt kelt a gyógyfű-kivonatom,
melyet évek hosszú során át tanulmá-
nyoztam, hogy mikép lehessen megga-
tolni a megkopaszodást!

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség GÓTH GYULA, illat- és piperecikkek nagykereskedőnél, Gyula, hárva — Főter.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjjel-küldési
raktára.

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és szinthei fodrász
Budapest, Nefelejs-utca 27.